

N:o 65.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 Maj 1873.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga Proposition om antagande af förslag till förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket.

(Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 14 och Sammansatta Bevillnings- och Lag-Utskottets Betänkande N:o 1.)

S. A. K.

Efter det Riksdagen till pröfning förehaft Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition den 28 sistlidne Mars om antagande af förslag till förordning om beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket får Riksdagen härmed i underdånighet anmäla de beslut Riksdagen i detta ämne fattat.

I fråga om beskattningsmetoden har Riksdagen väl, på de i den nådiga propositionen anförda skäl, funnit den föreslagna beskattningen efter de till sockertillverkning afsedda betornas vigt böra för den närmaste framtiden antagas, men, då de olägenheter, som vid en ökad beskattning onekligen vidlåda denna metod, och hvilka förnämligast bero deraf, att skattebeloppet utgår lika för betor, hvilkas halt af socker kan vara högst betydligt vexlande, synts göra tvifvelaktigt, huruvida densamma bör för framtiden bibehållas eller om icke en verklig produktbeskattning vore att föredraga, då den såsom i hvarje fall rättvist drabbande den tillverkade varan, är den principiellt riktigaste och jemväl har praktiska fördelar deruti, att den lem-nar större frihet åt så väl bet-odlaren att odla den betsart, som för hans jord är den lämpligaste, och hvarigenom han, oberoende af betornas absoluta sockerhalt sättes i tillfälle att af en viss jordareal erhålla största myckenhet

socker, som åt fabrikanten att välja mer eller mindre dyrbara tillverkningsmetoder samt afverka mer eller mindre sockerrika betor, har Riksdagen, som icke tilltror sig bedöma, huruvida de synnerligen svåra och invecklade kontroller, under hvilka denna beskattningsmetod i Frankrike tillämpas, äro från densamma oskiljaktiga, men som inhemtat, att bemödanden för närvarande göras, att i Tyskland öfvergå till denna metod och att i Danmark dess antagande med förenklade former lärer vara ifrågasatt, ansett det vara af vigt att redan från början uppmärksamheten riktas åt detta mål, hvarvid den erfarenhet, som under instundande beskattningsperiod kan vinnas rörande resultaten af den s. k. indirekta kontrollen med fabriksböcker och noggrannt beskrifven redskap torde kunna lemna värderika bidrag, likasom under tiden erforderlig öfning och tekniska insigter bör af kontrollpersonalen kunna vinnas; med anledning hvaraf Riksdagen funnit sig böra hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t, innan den af Riksdagen beslutade förhöjning i hvitbetssockerbeskattningen kommer att ega rum, täcktes tillse, huruvida icke en produktbeskattning af hvitbetssockertillverkningen med mindre invecklade och kostsamma kontrollåtgärder, än de i Frankrike med denna metod förknippade, kan låta sig tillvägabringas, samt att i sådant fall Eders Kongl. Maj:t ville till Riksdagen aflåta förslag till en sådan beskattning.

Beträffande det af Eders Kongl. Maj:t framlagda nådiga förslag till förordning angående beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket, har Riksdagen ansett förändringar i vissa delar af detsamma erforderliga på sätt här nedan närmare omförmäles.

Då hvitbetssockerindustrien inom landet först under de sednaste åren uppstått, med undantag af en enda fabrik, som haft en längre tillvaro, kan man icke ännu ega någon tillförlitlig erfarenhet rörande det utbyte, som af svenska betor i medeltal för en längre period verkligen kan erhållas, helst den absoluta sockerhalten icke derå är någon säker mätare, men erfarenheten från andra länder har dock visat, att en flerårig dyrbar odling är nödvändig för att försätta åkerjorden i det skick, att hon kan frambringa betor, som på en gång äro sockerrika och befriade från andra främmande salter samt derigenom fullt lämpliga för sockertillverkning, hvilket är af synnerlig vigt, då råvarubeskattning eger rum, och, enligt de upplysningar Riksdagen erhållit i fråga om det utbyte af råsocker, som vid de hittills i verksamhet

verksamhet varande svenska fabrikerna vunnits, har detta utbyte, som på skilda ställen utfallit ganska olika och äfven vexlat under loppet af de månader, hvarunder afverkningen pågått, icke på något ställe, med undantag för den förut omnämnda äldre fabriken, uppgått till den af Eders Kongl. Maj:ts föreslagna siffra, utan i allmänhet vexlat emellan 6 och 7 procent; med anledning af hvilket allt Riksdagen, som ansett att skatten, särdeles i början af författningens tillämpning, bör vara i möjligaste mån lindrig och att den i § 2 föreslagna utbytessiffran $7\frac{1}{2}$ procent är högre än hvad för närvarande syns vara fullt billigt, funnit utbytet af råa betor lämpligen kunna bestämmas till $6\frac{1}{4}$ procent, motsvarande en skatt af 10 öre per centner afverkade betor, samt utbytet af torkade betor till $31\frac{1}{4}$ procent, motsvarande 50 öre per centner betor.

Den i § 5 mom. 1 bestämda tid af 2 månader, hvarinom anmälan skall ega rum i afseende å fabrik, som första gången efter den 1 Juli detta år sättes i gång, har Riksdagen ansett kunna inskränkas till en månad, då denna tid synes lemna rådrum nog åt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att förordna angående den i § 6 föreskrifna besigtning; hvarjemte Riksdagen, till lättnad för fabrikanten, velat medgifva att anmälan om sådana mindre reparationer och förändringar, som under pågående betafverkning erfordras, må inlemnas till kontrolltjenstemannen och att, så snart sådant skett, den förändrade redskapen får användas.

Då Riksdagen ansett det fullständiga omnämmandet af den särskilda för kontroll å tillverkningsafgifter inrättade byrå lämpligast få sin plats i § 13, har Riksdagen vidtagit de redaktionsförändringar, som häraf föranledts så väl i denna § som i den 8 och 9, hvilken sistnämnda derjemte med afseende på dess innehåll förflyttats näst framför § 12.

Enär den bland ansvarsbestämmelserna i 25 § intagna föreskrift derom, att fabrikant, som under 20 på hvarandra följande arbetsdygn i medeltal per dygn afverkat mer än en femtedel utöfver hvad han hos Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i föreskrifven ordning anmält, genast skall ställa fullgod säkerhet för det emot tillökningen svarande skattebeloppet, syns Riksdagen riktigast hafva sin plats i § 10 (§ 9 i bilagda författningsförslag), har häraf föranledda förändringar skett i sistberörde § så väl som i den 25:te. Derjemte har i § 10 en mindre omflyttning och ett förtydligande tillägg ansetts böra göras.

Föreskriften att fabrikant skall i de fall, som i § 11 (§ 10 i bilagda författningsförslag) omförmälas, vara skyldig ersätta all den kostnad för kontrollen vid hans fabrik under den tid betafverkning der icke egt rum, som staten kan komma att vidkännas, har syns Riksdagen möjligen lemna rum för olika uppfattning om hvad som i dylika fall skall anses utgöra

kostnaden för denna kontroll, hvarföre Riksdagen ansett lämpligare att, i likhet med hvad i gällande bränvinstillverkningslag är stadgad för enahanda fall, föreskrifva, att fabrikanten under ofvanberörda förhållanden skall ersätta arvode till uppsyningsmännen.

Då lokala hinder möjligen kunna möta för de råa betornas uppvägning omedelbart före deras införande i skärmaskiner, der sådana användas, har Riksdagen velat öfverlemna åt Eders Kongl. Maj:t att, der så är förhållandet, i hvarje särskildt fall pröfva och för viss tid bestämma huru med iakttagande af nödig kontroll må vid uppvägningen förfaras, samt härom gjort tillägg till § 16 och i följd deraf jemväl i § 22 inrymt ansvarsbestämmelse för öfverträdelse af sålunda meddelade föreskrifter.

Det i § 19 intagna åliggande för fabrikant att vidtaga sådana anordningar, att den med betornas uppvägning sysselsatte kontrolltjenstemannen är i möjligaste mån skyddad för väta, köld och drag, har Riksdagen trott kunna borttagas, enär föreskriften synes väl obestämd och kontrolltjenstemannens billiga anspråk härutinnan torde kunna anses tillbörligen tillgodosedda genom det i §:n derjemte förekommande stadgande om skyldighet för fabrikanten att i fabriken till kontrollpersonalens förfogande ställa ett behörigen uppvärmdt och upplyst rum, beläget omedelbart invid vågen och så inrättadt, att derifrån kan öfvervakas ej mindre vågen än inmatningen i rif- eller skärmaskinerna eller, i fabrik der torkade betor förarbetas, fyllandet af urlakningskärlen.

Till vinnande af mera tydlighet har Riksdagen vid § 20 uti 1 mom. blott intagit ansvarsbestämmelser för sådan oloflig hvitbetssockertillverkning, hvilken består deri, att den skett utan tillståndsbevis, och i 2 mom. sammanfört påföljden för den olofliga afverkning, som sker genom tillståndsbevisets missbrukande, samt härvid ansett böterna för vårdslöshet vid hvitbetssockertillverkning böra höjas till ett maximum af 500 R:dr. Deremot har Riksdagen ansett den föreslagna särskilda påföljden för den, som med oloflig sockertillverkning andra gången beträdes, eller förverkande af rättigheten att hvitbetssockertillverkning i riket utöfva, böra ur författningen utgå, då stadgandet härom lätt kan kringgåas och det dessutom icke torde vara lämpligt att hindra någon från att drifva ett i sig sjelf oskadligt yrke.

Då den olofliga afverkningens verkliga storlek naturligtvis är den rätta grunden för beräkning af den tillverkningsafgift, som enligt § 20 skall erläggas, har Riksdagen till 2 mom. i 21 § till dess fullständigande intagit föreskrift, att tillverkningsafgiften för oloflig afverkning skall beräknas efter denna afverkningens verkliga storlek, der denna kan utrönas.

Enär den i § 23 omförmälda förbrytelse kan vara förenad med sådana omständigheter, att den enligt strafflagen är belagd med svårare ansvar än

här sägs, har Riksdagen funnit nödigt att i paragrafen intaga föreskrift att, i sådant fall, förbrytelsen skall efter strafflagen bedömas.

Den i § 24 stadgade särskilda påföljd, för den händelse oloflig afverknings skett, äfvensom det i § 27 bestämda ansvar har synts Riksdagen böra göras tillämpligt endast i fråga om förbrytelse af fabrikant eller den, som med honom i afseende på straffpåföljd, jemlikt 29 §, skall lika anses, hvarföre §§ 24 och 27 i sådan syftning omredigerats. Härjemte har det i §§ 27 och 28 stadgade minsta bötesbelopp blifvit till enlighet med strafflagens allmänna föreskrift nedsatt till 5 R:dr.

I §§ 26 och 31 har Riksdagen i stället för der stadgade särskilda ansvarsbestämmelser ansett hänvisningar böra lemnas till strafflagen, då de i nyssberörda §§ afsedda förbrytelser och förseelser antingen äro hänförliga till, eller närmast jemförliga med sådana, som i de åberopade ställena i strafflagen omförmälas.

I afseende å straffpåföljden enligt § 30 för fabrikant, som gifver eller erbjuder kontrolltjensteman gäfva, är Riksdagen af den åsigt, att endast i fall afsigten med gäfvan är att förmå kontrolltjenstemannen att åsidosätta sin pligt och densamma således är att anse såsom muta, straff för dess lemmande eller erbjudande bör ifrågakomma. Deremot har särskild ansvarsbestämmelse för kontrolltjensteman, som emottager gäfva eller muta icke ansetts här erforderlig, då sådant ansvar finnes i strafflagen bestämdt.

För ernående af mera tydlighet och bestämdhet i de föreskrifter, som uti § 29 förefinnas, har samma paragraf blifvit omredigerad, hvarvid Riksdagen ansett böra dels noga angifvas de förbrytelser, för hvilka fabrikant skall ansvara äfven då de begås af arbetare eller annan vid hvitbetssockerfabrik anställd person och hvilka äro af den beskaffenhet, att den deri delaktige bör för delaktigheten straffas, dels ock bestämdt utsättas det straff, som bör drabba den gerningsman, som ej är fabrikant, men som egt kändedom om gerningens brottslighet, och hvilket straff naturligtvis ej kan vara annat än det, som för hufvudman i allmänhet är bestämdt.

Genom insättande af ordet *fulla* näst framför ordet "gäldande" i § 33 har likaledes blott större tydlighet åsyftats.

I fråga om rätt att åtala förbrytelser emot författningen, har Riksdagen funnit sådan rätt endast böra medgifvas allmän åklagare.

Stadgandet i § 39, att författningen skall gälla äfven om sockertillverkning af andra sockerhaltiga rotfrukter än hvitbetor, har Riksdagen ansett böra uteslutas, af skäl att den beskattning, som år 1869 beslöts, icke afsåg annat än sockertillverkning af hvitbetor och att § 2 i författningsförslaget, hvori antages ett utbyte af $7\frac{1}{2}$ eller, enligt Riksdagens beslut, $6\frac{1}{4}$ procent, icke synes tillämplig för andra sockerhaltiga rotfrukter. Deremot har Riksdagen under § 39 infört ett stadgande, afsedt att göra till-

verkning af hvitbetssirup för eget husbehof skattefri, då Riksdagen velat medgifva betodlare, att, om han så finner för godt, för eget behof förädla sin råvara.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen, som i öfrigt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förslag, antagit bilagda förslag till författning angående beskattning af hvitbetssockertillverkningen i riket samt anhåller härmed i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t, med godkännande af det-samma, täcktes i öfverensstämmelse dermed låta utfärda förordning i ämnet, att gälla till allmän efterrättelse.

Slutligen har Riksdagen, som ansett särdeles önskvärdt att, vid en ökad beskattning, någon lättnad kunde beredas hvitbetssockerfabrikant i afseende å den honom, enligt § 9 i bilagda författningsförslag, åliggande skyldighet att ställa fullgod säkerhet för så stort belopp, som efter den af honom uppgifna medelafverkning per dygn fullt motsvarar tillverkningsafgift för tvänne månader, funnit sig böra hos Eders Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta tillse, huruvida någon lättnad kunde beredas fabrikant af hvitbetssocker i afseende på hans skyldighet att ställa säkerhet för skatten antingen genom beviljande af nederlagsrätt för den tillverkade varan eller på annat för statens rätt betryggande sätt, som Eders Kongl. Maj:t kan finna lämpligt, samt att Eders Kongl. Maj:t i sådant fall ville för Riksdagen härom framlägga förslag.

Riksdagen framhärdat etc.

Stockholm den 22 Maj 1873.

Förslag

till

**Förordning om beskattning af hvitbetssocker-
tillverkningen i riket.****Artikel I.****Om skattens beräkning och erläggande.**

§ 1.

För all tillverkning af hvitbetssocker, som från och med den 1 nästkommande Juli inom riket sker, erlägges tillverkningsavgift i förhållande till det utbyte i råsocker, som de för tillverkningen använda hvitbetor enligt den i § 2 bestämda grund antagas hafva lemnat; och skall, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 15 Oktober 1869, denna afgift till den 1 Juli 1876 utgöra en femtedel af gällande tullsats för utländskt råsocker af mörkare färg än N:o 18 af den i verldshandeln antagna Holländska standard.

§ 2.

Det enligt § 1 beskattningspligtiga råsockret beräknas efter de för tillverkningen använda betornas vikt sålunda, att en centner råa (ej torkade) hvitbetor antagas lemna ett utbyte af sex och ett fjerdedels skålpund och en centner torkade hvitbetor ett utbyte af tretioett och ett fjerdedels skålpund råsocker.

§ 3.

Inom fjorton dagar efter slutet af hvarje kalendermånad, under hvilken afverkning af hvitbetor vid sockerfabrik egt rum, skall tillverkningsavgift, beräknad efter vigten af de under samma månad, på sätt i § 16

sägs, till afverkning invägda hvitbetor, erläggas i landtränteriet i det län, der fabriken är belägen.

§ 4.

Afskrifning eller återbetalning af tillverkningsafgiften eger icke rum i anledning deraf, att de uppvägda hvitbetorna, eller deraf framställda fabriker blifvit skadade eller förstörda.

Artikel II.

Om anmälan till hvitbetssockertillverkning och vissa andra fabrikkautens äligganden.

§ 5.

Mom. 1. Minst en månad innan fabrik för tillverkning af hvitbetssocker första gången efter den 1 Juli innevarande år sättes i verksamhet, skall fabrikanten till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det län, der fabriken är belägen, inlemnna skriftlig anmälan, innehållande noggranna uppgifter beträffande:

- a) fabrikkens belägenhet;
- b) de särskilda till densamma hörande byggnader;
- c) förvaringsrummen för så väl betor som de särskilda fabrikkaterna;
- d) de egentliga fabrikklokalerna;
- e) de fasta apparater, som tjena till betornas tvättning, rifning eller skärning samt torkning, der sådan användes, äfvensom till saftens utpressning eller urlakning; och
- f) de kärl, som äro afsedda för saftens skedning och kokning, äfvensom för klarning; skolande kannerymden af hvart och ett af dessa kärl derjemte vara angifven.

Mom. 2. Vid denna anmälan skall vara fogad planritning öfver samtliga fabrikklokalerna, å hvilken finnes tydligt angifvet hvarje lokals ändamål, samt hvarest ofvannämnda apparater och fasta kärl äro uppställda.

Mom. 3. Alla inom fabriken sedermera vidtagna förändringar i afseende å så väl de byggnader, lokaler, apparater och kärl, hvarom i nästföregående mom. 1 sägs, som å uppställningen af dessa apparater och kärl, skola likaledes, i den ordning och på sätt i mom. 1 och 2 af denna §

stadgas, hos Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande skriftligen anmälas.

Mom. 4. Anskaffas under pågående betafverkning nya dylika apparater eller kärl eller förändras redan befintliga, må sålunda anskaffad eller förändrad redskap inom fabriken användas, så snart skriftlig anmälan derom, upprättad på sätt i nästföregående moment sägs och ställd till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande blifvit till vakthafvande uppsyningsmannen aflemnad; och åligger det uppsyningsmannen att sådan anmälan ofördröjligen till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande insända.

§ 6.

Mom. 1. Då anmälan, som i nästföregående § omförmäles, skett, låte Kongl. Maj:ts Befallningshafvande genom sakkunnig person tillse, att anordningarne inom fabriken äro författningsenliga och de lemnade uppgifterna riktiga.

Mom 2. Uppmätning af pannor och andra fasta kärl företages likväl endast, när särskilda omständigheter dertill föranleda, och vare i sådant fall fabrikanten pligtig att ställa nödigt antal arbetare samt erforderliga målkärl till besigtningssmannens förfogande.

Mom. 3. Vid den besigtning, som på grund af föreskriften i mom. 1 af denna § skall ega rum, åligger det fabrikanten att, på kallelse af besigtningssmannen, sjelf eller genom ombud vara närvarande; och skall öfver förrettningen föras protokoll i tvänne exemplar, som undertecknas ej mindre af fabrikanten eller hans ombud än af besigtningssmannen. Det ena exemplaret insändes af den sistnämnde till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande och det andra tillställes fabrikanten eller hans ombud.

§ 7.

Å de i § 5 omförmälda fasta apparater och kärl skall fabrikanten låta anbringa ordningsnummer, och å de sednare jemväl uppgift å kannerymden, allt efter föreskrift, som vid den i § 6 stadgade besigtning meddelas. Sålunda anbragta nummer och uppgifter skola af fabrikanten i behörigt skick underhållas.

§ 8.

Anmälan, som i § 5 mom. 1, 3 och 4 föreskrifves, skall inlemnas i tvänne exemplar.

Sedan den i § 6 omförmälda besigtning blifvit verkställd, förses båda exemplaren med Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes intyg derom, hvarefter det ena exemplaret återställes till fabrikanten, som är skyldig att, när så påfordras, hålla detsamma tillgängligt för vederbörande kontrolltjenstemän, och det andra insändes till den i § 13 omförmälda kontrollbyrå.

Detsamma gälle ock om den planritning, som i § 5 mom. 2 omförmäles.

§ 9.

Mom. 1. Minst fjorton dagar innan fabrikant under något tillverkningsår, hvilket räknas från och med den 1 September det ena till och med den 31 Augusti det påföljande året, börjar afverkning af hvitbetor, skall han hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skriftligen uppgifva:

a) stället, der afverkningen skall ega rum och dagen då den är ämnad att taga sin början;

b) huruvida afverkningen skall fortgå natt och dag eller endast om dagen;

c) huru stor vigt betor, råa eller torkade, som i medeltal är beräknad att i dygnet afverkas;

d) vid hvilken tid betafverkningen kan antagas komma att afslutas; samt

e) hvilken tillverkningsmetod kommer att följas.

Mom. 2. Samtidigt med aflemmandet af förenämnda uppgifter skall fabrikanten hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ställa fullgod säkerhet för så stort belopp, som efter den af honom uppgifna medelafverkning per dygn, fullt motsvarar tillverkningsafgift för tvänne månader.

Mom. 3. Varder den i nästföregående moment omnämnda säkerhet af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande godkänd och finnes ej heller i annat afseende hinder för handteringens utöfvande möta, meddele Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fabrikanten tillståndsbevis för tillverkningens företagande.

Mom. 4. Inträffa, sedan den i mom. 1 omförmälda annälan blifvit inlemnad, förhållanden, som göra afvikelse i ett eller annat hänseende från fabrikantens hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förut enligt denna § gjorda uppgifter nödig, vare fabrikanten jemväl pligtig sådant ofördröjligen hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skriftligen uppgifva, samt att, då fråga är om ökad afverkning per dygn, för det emot tillverkningen svarande skattebeloppet ställa fullgod säkerhet, på sätt i mom. 2 stadgas.

Mom. 5. Har under tjugu på hvarandra följande arbetsdygn i medeltal per dygn afverkats mer än en femtedel utöfver hvad beräknadt blifvit

uti

uti den enligt mom. 1 eller 4 gjorda skriftliga anmälan, ställe fabrikanten genast fullgod säkerhet för det mot den ökade afverkningen svarande skattebeloppet.

Mom. 6. De i mom. 1 och 4 föreskrifna uppgifter ingifvas i trenne exemplar, af hvilka Kongl. Maj:ts Befallningshafvande behåller ett, öfverlemnar ett till vederbörande öfverkontrollör för att af honom, efter derom tagen kännedom, tillställas uppsyningsmännen vid fabriken, samt öfversänder det tredje, försedt med uppgift om den godkända säkerheten, då sådan erfordras, till den i § 13 omförmälda kontrollbyrån.

§ 10.

Om afverkning af hvitbetor icke börjas inom fem helgfria dygn efter den i fabrikantens anmälan uppgifna tid eller under den uppgifna tillverkningstiden någon gång afbrytes längre än fem helgfria dygn, utan att vådeld eller annan svår olyckshändelse dertill varit vållande, eller före den uppgifna tiden avslutas, utan att detta minst åtta dagar förut blifvit hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anmältd, vare fabrikant skyldig ersätta det till uppsyningsmännen vid hans fabrik utgående arvode, för den tid betafverkning der icke egt rum.

§ 11.

Mom. 1. Fabrikant åligger att öfver tillverkningens gång föra sådan bok, att derur med lätthet kan inhemtas, huru mycket af särskilda sockerfabrikater vunnits efter de vid fabriken afverkade betorna, äfvensom i öfrigt sådana upplysningar erhållas, som för upprättande af en tillförlitlig statistik öfver hvitbetssockerindustrien erfordras; och vare fabrikant skyldig ställa sig till efterrättelse de föreskrifter i afseende å bokens anordning och förande, som chefen för den i § 13 omförmälda kontrollbyrå meddelar.

Mom. 2. Nämda bok skall, när helst så påfordras, hållas tillgänglig för den öfverkontrollör, under hvars inseende fabriken är ställd.

§ 12.

Fabrikant ställe sig för öfrigt till efterrättelse hvad den här nedan i § 14 omnämnda ordningsstadga för hvitbetssockerfabrikerna om hans åliggande innehåller, samt de föreskrifter öfverkontrollör i enlighet med densamma meddelar.

Artikel III.

Om tillsyn vid hvitbetssockerfabrik.

§ 13.

Öfverinseendet öfver hvitbetssockerbeskattningen i riket utöfvas af chefen för den för kontroll å tillverkningsafgifter inrättade särskilda byrå.

§ 14.

Mom. 1. Närmaste kontrollen vid hvarje fabrik för tillverkning af hvitbetssocker skall under inseende af en utaf Kongl. Maj:t tillförordnad öfverkontrollör utöfvas af särskilde, vid fabriken anställda edsvurne uppsyningsmän, hvilka, så snart tillståndsbevis, hvarom i § 9 mom. 3 sägs, blifvit fabrikant meddeladt, af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande utses. I fabrik, der afverkning af betor eger rum oafbrutet natt och dag, skola uppsyningsmännen till antalet i allmänhet vara tre, men der afverkningen försiggår endast om dagen, två. Uppsyningsmännens antal kan dock ökas derutöfver, i fall omständigheterna någorstädes skulle göra en strängare kontroll nödvändig.

Mom. 2. Der så lämpligen ske kan, uppdrages inseendet öfver flera fabriker åt en gemensam öfverkontrollör.

Mom. 3. Öfverkontrollörers och uppsyningsmäns närmare åligganden bestämmas i en af Kongl Maj:t utfärdad ordningsstadga för hvitbetssockerfabriker i riket.

§ 15.

Mom. 1. Då uppsyningsman är i tjenstgöring, åtnjuter han af staten fem Riksdaler om dagen i arvode samt resekostnadsersättning enligt ordningsstadgan.

Mom. 2. Ersättningen till Öfverkontrollör bestämmas af Kongl. Maj:t efter omfattningen af hans göromål.

Mom. 3. Fabrikanten vare skyldig att, så länge kontrollpersonalen bör vid fabriken uppehålla sig, åt densamma i fabriken omedelbara närhet kostnadsfritt upplåta tvänne eller, i fall Kongl. Maj:ts Befallningshafvande så finner nödigt, trenne eldade, städade samt med nödiga möbler och sängkläder försedda boningsrum, samt att åt den eller dem bland nämnda personal, som sådant önska, anskaffa lämplig kost emot en ersättning af 1 R:dr 50 öre om dagen för hvarje person.

§ 16.

I fabriker, der råa betor afverkas, uppvägas betorna af uppsyningsmännen omedelbart innan de bringas i rif- eller skärmaskinerna samt i den mån afverkningen fortgår. I fabrik åter, hvarest torkade betor förarbetas, uppvägas dessa vid införandet i den afdelning af fabriken, i hvilken urlakningskärlen finnas; dock eger Kongl. Maj:t att, i fall lokala hinder möta för de råa betornas uppvägning omedelbart före deras införande i skärmaskiner, der sådana användas, i hvarje särskildt fall pröfva och för viss tid bestämma, huru med iakttagande af nödig kontroll må vid uppvägningen förfaras.

§ 17.

Å sön- eller helgedag emellan klockan 6 om morgonen och klockan 6 om aftonen må uppvägning eller afverkning af betor å rif- eller skärmaskiner, eller fyllning af urlakningskärl, icke ega rum.

§ 18.

För betornas uppvägning vare fabrikant skyldig att anskaffa och underhålla väg efter fastställd modell, äfvensom nödiga vigter. Vägen anbringas i fabrik, der råa betor afverkas, i närheten af rif- eller skärmaskinerna, samt i fabrik, hvarest torkade betor förarbetas, vid ingången till den afdelning af fabriken, i hvilken urlakningskärlen äro uppställda, allt på sätt öfverkontrollören eger närmare bestämma. Allt arbetsbiträde, som erfordras för betornas framskaffande till och bortförande från vägen äfvensom för uppvägningen, lemnas af fabrikanten.

§ 19.

Fabrikanten åligger jemväl att i fabriken till kontrollpersonalens föfogande ställa ett behörigen uppvärmdt och upplyst rum af minst 100

kvadrattots golfyta, hvilket bör vara beläget omedelbart invid vågen och så inrättadt, att derifrån kan öfvervakas ej mindre vågen än inmatningen i rif- eller skärmaskinerna, eller i fabrik, hvarest torkade betor förarbetas, fyllandet af urlakningskärnen. Den närmare beskaffenheten af detta rum och de möbler, hvarmed detsamma bör af fabrikanten förses, bestämmas i ordningsstadgan.

Artikel IV.

Ansvarsbestämmelser.

§ 20.

Mom. 1. Hvar, som utan tillståndsbevis af hvitbetor tillverkar socker i fast eller flytande form, skall, jemte erläggande af den i § 1 stadgade tillverkningsafgift, beräknad på sätt i § 21 sägs, böta första gången afgiftens dubbla och andra gången dess fyradubbla belopp; dock må böterna icke understiga i förra fallet 500 och i det sednare 1,000 R:dr. Skulle han ytterligare blifva med sådan förbrytelse beträdd, erlägge den stadgade tillverkningsafgiften och böte åtta gånger dennas belopp, dock icke mindre än 2,000 R:dr.

Mom. 2. Hvad sålunda är stadgadt om den, som utan tillståndsbevis tillverkar socker af hvitbetor, skall äfven gälla om den, som för sådant ändamål i fabrik, der dylik tillverkning på grund af tillståndsbevis bedrivs, å urlakningskärl fyller, eller der råa betor för sockertillverkningen omedelbart användas, i rif- eller skärmaskin olofligen inmatar hvitbetor, hvilka icke blifvit af vederbörande kontrolltjensteman uppvägda. Ådagalägga omständigheterna att förbrytelsen skett utan uppsåt att begå skatteförsvinnning, böte den skyldige hvarje gång från och med 10 till och med 500 R:dr, samt erlägge belöpande tillverkningsafgift.

§ 21.

Mom. 1. Har vid oloflig afverkning användts redskap, som kontrolltjensteman medelst försegling eller på annat sätt försatt ur bruk, beräknas tillverkningsafgiften efter den afverkning, som anses med samma redskap kunnat åstadkommas från den tid, då redskapens försegling eller annan till förekommande af dess olofliga begagnande vidtagen anordning af kontroll-

tjensteman sednast befanns i behörigt skick och till dess afverkningen upptäcktes.

Mom. 2. Har åter den oloffliga afverkningen under pågående lofgifven tillverkning af hvitbetssocker verkställt med dervid begagnade redskap, beräknas tillverkningsafgiften efter den oloffliga afverkningens verkliga storlek, eller, om den ej kan utrönas, efter den afverkning, som anses med samma redskap kunnat åstadkommas från den tid, då redskapen finnes hafva sednast varit för lofligt ändamål använd eller icke i verksamhet och till dess upptäckten skedde.

Mom. 3. Vid olofflig afverkning i andra än nu sagda fall beräknas tillverkningsafgiften efter den afverkning, som anses med den använda redskapen kunnat under tre månader näst före upptäckten åstadkommas, så framt det ej styrkes antingen att en större afverkning verkliggen skett, eller att afverkningen ej egt eller kunnat ega rum i sådan omfattning, som nyss är sagdt, i hvilka fall beräkningen efter den förebragta bevisningen rättas.

§ 22.

Den, som under pågående lofgifven tillverkning af hvitbetssocker till dervid begagnade rif- eller skärmaskin eller urlakningskärl framförer hvitbetor, som icke blifvit af kontrolltjensteman uppvägda, böte, ändå att olofflig afverkning ej följt, från och med 50 till och med 500 R:dr, der ej af omständigheterna finnes, att framförandet icke skett i uppsåt att skatteförsnilling begå. Lag samma vare om den, som, der särskildt tillstånd till betornas framförande, innan uppvägning skett, blifvit efter § 16 meddeladt, bryter mot de såsom vilkor derfor gifna föreskrifter.

§ 23.

Vidtager någon sådan åtgärd, hvarigenom vid betors uppvägning af kontrolltjensteman mindre än dessas rätta vikt af vågen angifves, böte, ändå att olofflig afverkning ej följt, från och med 50 till och med 500 R:dr, der ett gerningen efter strafflagen är med högre straff belagd.

§ 24.

Fabrikant, som oloffligen öppnar eller borttager lås, eller bryter försegling eller blystämpling, som kontrolltjensteman å redskap anbragt till före-

kommande af dess obehöriga begagnande, straffes enligt 10 kap. 21 § strafflagen och vare, om oloflig afverkning skett, derjemte förfallen till ansvar, enligt § 20 här ofvan.

§ 25.

Underlåter fabrikant hvad i § 9 mom. 5 stadgas, erlægge för hela tiden till dess föreskrifven säkerhet ställes, dubbel tillverkningsafgift för den afverkning, som med mera än en femtedel öfverstiger den enligt § 9 mom. 1 eller 4 uppgifna.

§ 26.

Derest fabrikant vägrar kontrolltjensteman eller den, som efter behörigt uppdrag verkställer sådan besigtning, som i § 6 omförmäles, den handräckning denne för tjenstens eller uppdragets fullgörande behöfver; straffes efter 10 kap. 23 § strafflagen. Söker fabrikant, genom undanhållande af handlingar eller fabriksböcker eller på annat sätt, lägga hinder i vägen för vederbörande kontrolltjensteman att sin tjenst utöfva vare lika ansedd.

§ 27.

Öfverträdes förbud, som i § 17 gifvet är, böte fabrikanten hvarje gång sådant sker från och med 5 till och med 100 R:dr.

§ 28.

Uraktlåter eljest fabrikant något af hvad i denna författning eller gällande ordningsstadga föreskrifves och för hvilket särskildt ansvar icke är bestämdt, straffes med böter från och med 5 till och med 100 R:dr; och ege Kongl. Maj:ts Befallningshafvande alltid att vid lämpligt vite honom åläggga, att sin skyldighet genast eller inom utsatt tid fullgöra, eller ock att låta betafverkningen tills vidare afbryta.

§ 29.

För förbrytelse, hvarom handlas i §§ 20, 22, 23 eller 24, äfven om den af arbetare eller annan vid hvitbetssockerfabrik anställd person gjord är,

ansvare fabrikanten, så framt ej omständigheterna ådagalägga, att den skett utan hans vetskap och vilja. Pröfvas gerningsmannen hafva egt kännedom om gerningens lagstridighet, vare dock äfven han till ansvar bunden, såsom om han sjelf varit fabrikant.

I fråga om delaktighet i förbrytelse, som här ofvan nämnes, gälle hvad i 3 kapitlet strafflagen rörande delaktighet i brott i allmänhet stadgas.

§ 30.

Fabrikant, som sjelf eller genom annan åt någon vid hans fabrik anställd kontrolltjänsteman erbjuder muta, böte från och med 20 till och med 200 R:dr.

§ 31.

Skulle kontrolltjänsteman beträdas med att genom afsigtlig underlåtenhet af sina tjensteåligganden, eller på annat sätt, hafva medvetet främjat förnillning af den afgift fabrikant bör erlægga, straffes efter 25 kap. 10 § strafflagen.

§ 32.

Varder till utrönande af förbrytelse emot denna författning undersökning hos någon anställd mellan klockan 9 om aftonen och klockan 5 om morgonen, men sådan förbrytelse ej upptäckt, böte förrättningsmannen från och med 5 till och med 50 R:dr, der han ej finnes hafva till undersökning haft giltig anledning.

§ 33.

Böter, som enligt denna författning ådömas, skola, om tillgång till deras fulla gäldande ej finnes, förvandlas enligt allmän strafflag. Då tillverkningsavgift jemte böter blifvit ådömd, må, der tillgång till afgiften eller någon del deraf saknas, böterna ej kunna med penningar gäldas, utan skall den sakfällde i stället undergå motsvarande förvandlingsstraff.

§ 34.

Af böter, som enligt denna författning ådömas, tillfalle två tredjedelar åklagaren och en tredjedel fattigkassan i den stad eller socken, hvori den åtalade förbrytelsen blifvit begången. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

Artikel V.

Föreskrifter rörande författningens verkställighet.

§ 35.

Kongl. Maj:ts vederbörande Befallningshafvande hålle hand öfver iakttagande af hvad i denna författning är stadgad.

§ 36.

Förbrytelser emot denna författning må endast af allmän åklagare åtalas. Angivelse till åtal må göras af en hvar, dock ej af barn emot föräldrar ej eller af tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, emot husbondefolk.

§ 37.

Mom. 1. Allmänna åklagaren eger anställa undersökning för upptäckande af förbrytelser emot denna författning, dock ej i lokal, som är inrättad uteslutande till boningsrum, ej eller i hvitbetssockerfabrik, så länge denna står under tillsyn af de i § 14 nämnde uppsyningsmän, så framt ej undersökningen blifvit af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anbefalld eller af vederbörande kontrolltjensteman begärd.

Mom. 2. Sådan undersökning bör göras i tvänne vittnens närvaro och bör förrättningsmannen, för att tillgodonjuta det skydd, som honom dervid tillkommer, vid förrättningen på sig synbart bära påbjudet tjenstetecken eller, innan förrättningen företages, fullmakt eller förordnande uppvisa.

Mom. 3.

Mom. 3. Bor förrättningsmannen inom orten eller är der allmänt känd, vare han frikallad från skyldigheten att sin behörighet sålunda styrka.

Artikel VI.

Allmänna bestämmelser.

§ 38.

Med fabrikant menas öfverallt i denna författning den, som, i egenskap af egare, innehafvare, disponent eller verkställande direktör, har högsta in-seendet öfver fabriks skötsel och till hvilken derföre det i § 9 mom. 3 om-förmälda tillståndsbevis är stäldt.

§ 39.

Denna författning skall icke ega tillämpning å sådan tillverkning af sirup, som kan ega rum allenast för eget husbehof med användande af hvitbetor, dem tillverkaren sjelf odlat.